

**Szczegółowy tryb postępowania
w sprawie nadania stopnia doktora przez Radę Naukową IBS PAN**

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie „Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” (Dz.U. 2018 poz. 1668, z późn. zm.), dalej: „**Ustawa**” oraz „Ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” (Dz.U. 2018 poz. 1669, z późn. zm.), dalej: „**Ustawa Wprowadzająca**”.

I. Postępowanie w przewodach doktorskich wszczętych do 30 kwietnia 2019 r.

1. W przypadku przewodów doktorskich wszczętych do 30 kwietnia 2019 r. postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora przeprowadza się zgodnie z dotychczasowymi przepisami określonymi w „Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora”.
2. Stopień doktora nadaje się w dyscyplinach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 5 ust. 3 Ustawy.

II. Postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora (wszczęte po 30 września 2019 r.)

A. Zasady ogólne

1. Stopień naukowy doktora nadaje w drodze decyzji administracyjnej Rada Naukowa IBS PAN.
 - 1a. Stopień doktora może być nadany również wspólnie z innymi podmiotami doktoryzującymi w dyscyplinie, w której każdy z nich posiada kategorię naukową A+, A albo B+, w tym z udziałem podmiotów zagranicznych posiadających uprawnienia do nadawania stopnia doktora w zakresie dyscypliny, w której stopień ten jest nadawany. Zasady współpracy określa umowa zawarta w formie pisemnej, która w szczególności wskazuje podmiot odpowiedzialny za wprowadzanie danych do systemu, o którym mowa w art. 342 ust. 1.
2. Postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora wszczyna się na wniosek osoby ubiegającej się o stopień doktora, dalej: **doktorant**, która:
 - 1) posiada tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera albo równorzędny lub posiada dyplom, o którym mowa w art. 326 ust. 2 pkt 2 lub art. 327 ust. 2 Ustawy, dający prawo do ubiegania się o nadanie stopnia doktora w państwie, w którego systemie szkolnictwa wyższego działa uczelnia, która go wydała;
 - 2) uzyskała efekty uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK, przy czym efekty uczenia się w zakresie znajomości nowożytnego języka obcego są potwierdzone certyfikatem lub dyplomem ukończenia studiów, poświadczającymi znajomość tego języka na poziomie biegłości językowej co najmniej B2;
 - 3) posiada w dorobku co najmniej:
 - a) jeden artykuł naukowy opublikowany w czasopiśmie naukowym lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowej, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b Ustawy, **lub**

- b) jedną monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a Ustawy, albo rozdział w takiej monografii;
 - 4) przedstawiła rozprawę doktorską.
- 2a. W celu weryfikacji spełnienia wymagania, o którym mowa w p. II. A. 2. 2), w przypadku osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora, która nie posiada odpowiedniego certyfikatu lub dyplomu ukończenia studiów, przeprowadza się egzamin potwierdzający znajomość nowożytnego języka obcego na poziomie biegłości językowej B2.
3. We wniosku wskazuje się jedną z dyscyplin naukowych (wraz z dziedziną nauki), w której IBS PAN posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora i w której przeprowadzone ma być postępowanie.
4. Do wniosku dołącza się:
- a) życiorys naukowy kandydata,
 - b) **jeśli rozprawa jest pracą pisemną:** rozprawę doktorską wraz z pozytywną opinią promotora lub promotorów; rozprawę składa się zarówno w formie papierowej, jak i w formie elektronicznej, w formacie akceptowanym przez Jednolity System Antyplagiatowy, o którym mowa w art. 351 ust. 1. Ustawy;
jeśli rozprawa doktorska nie jest pracą pisemną: opis w językach polskim i angielskim
 - c) jeśli rozprawa jest pracą pisemną: streszczenie rozprawy w języku angielskim, a do rozprawy doktorskiej przygotowanej w języku obcym również streszczenie w języku polskim,
 - d) kopie wszystkich prac opublikowanych przez wnioskodawcę, o których mowa w ust. II.A.2.3)
 - e) gdy wszystkie opublikowane prace doktoranta spełniające warunki określone w ust. II.A.2.3)a) – II.A. 2.3)b) są pracami wieloautorskimi, do przynajmniej jednej z nich doktorant dołącza pisemne oświadczenia współautorów potwierdzające, że jest on głównym autorem tej pracy,
 - f) zaświadczenie wydane przez kierownika szkoły doktorskiej lub kierownika studiów doktoranckich IBS PAN, że wnioskodawca uzyskał efekty uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK, określone w „Ustawie z dnia z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji” (Dz. U. z 2018 r. poz.2153) oraz „Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6 – 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji”,
 - g) certyfikat potwierdzający znajomość nowożytnego języka obcego na poziomie biegłości językowej co najmniej B2 (honorowane są certyfikaty FCE, IELTS, TOEFL oraz certyfikaty uczelniane, takie jak np., COME UW) lub potwierdzający taką znajomość dyplom wyższej uczelni,
 - h) w przypadku osób ubiegających się o uzyskanie stopnia doktora w trybie eksternistycznym, oświadczenie doktoranta lub instytucji zatrudniającej doktoranta o gotowości wniesienia opłaty, zgodnie z Art. 182 Ustawy, za przeprowadzenie postępowania,
 - i) prośbę o zgodę na przedstawienie rozprawy w języku angielskim, jeśli została ona napisana w tym języku.
- 4a. Rozprawa doktorska prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie albo dyscyplinach oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej lub artystycznej.

- 4b. Przedmiotem rozprawy doktorskiej jest oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, oryginalne rozwiązanie w zakresie zastosowania wyników własnych badań naukowych w sferze gospodarczej lub społecznej.
- 4c. Rozprawę doktorską może stanowić praca pisemna, w tym monografia naukowa, zbiór opublikowanych i powiązanych tematycznie artykułów naukowych, praca projektowa, konstrukcyjna, technologiczna lub wdrożeniowa, a także samodzielna i wyodrębniona część pracy zbiorowej.
5. Wniosek o wszczęcie postępowania składany jest do Przewodniczącego Rady Naukowej IBS PAN na ręce Dyrektora IBS PAN.
6. Złożony do Przewodniczącego Rady Naukowej IBS PAN wniosek przekazywany jest do Komisji ds. Kadry Naukowej Rady Naukowej IBS PAN, która dokonuje weryfikacji wymagań określonych w art. 186 ust. 1 pkt 1–3 albo ust. 2. Ustawy (por. ust. II.A.2.1) - 2.3) powyżej).
7. Komisja ds. Kadry Naukowej Rady Naukowej IBS PAN zaprasza doktoranta wraz z promotorem lub promotorami na posiedzenie, na którym doktorant przedstawia główne elementy swojej rozprawy doktorskiej.
8. Po prezentacji rozprawy doktorskiej Komisja ds. Kadry Naukowej Rady Naukowej IBS podejmuje uchwały w sprawie:
 - a) zgodności tematyki zgłoszonej rozprawy doktorskiej z dyscypliną naukową, w której ma być przeprowadzone postępowanie,
 - b) spełnienia warunków określonych w Art. 186, ust 1-3, 5 Ustawy,
 - c) proponowanych recenzentów rozprawy,
 - d) proponowanego składu komisji doktorskiej.
9. **W przypadku osób ubiegających się o uzyskanie stopnia doktora w trybie eksternistycznym,** spełnienie wymagania dotyczącego uzyskania efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK uznaje Komisja ds. Kadry Naukowej Rady Naukowej IBS po zapoznaniu się z dorobkiem naukowym doktoranta oraz wysłuchaniu jego prezentacji rozprawy doktorskiej. Komisja może wymagać od doktoranta dostarczenia dodatkowych dokumentów potwierdzających uzyskanie powyższych efektów uczenia się.
W przypadku pozostałych osób, spełnienie tego wymagania ustalane jest na podstawie zaświadczenia wymienionego w ust. II.A.4 f) powyżej
10. (uchylony)
11. Rada Naukowa IBS PAN, po zapoznaniu się z uchwałami Komisji ds. Kadry Naukowej Rady Naukowej IBS w głosowaniu tajnym podejmuje uchwały w sprawach:
 - a) wszczęcia postępowania w sprawie nadania doktorantowi stopnia doktora,
 - b) powołania trzech recenzentów rozprawy doktorskiej,
 - c) powołania co najmniej siedmioosobowej komisji do spraw przeprowadzenia postępowania w sprawie nadania stopnia doktora, zwanej dalej komisją doktorską, złożonej z:
 - członków Rady posiadających tytuł profesora w zakresie dziedziny nauki, do której należy dyscyplina naukowa odpowiadająca tematowi rozprawy doktorskiej albo pokrewnej dziedziny nauki, stopień doktora habilitowanego w zakresie podstawowej albo pokrewnej dyscypliny naukowej lub z osób, które nabyły uprawnienia równoważne uprawnieniom wynikającym z posiadania stopnia doktora habilitowanego i prowadzą działalność naukową lub dydaktyczną w zakresie tej dyscypliny naukowej,

- recenzentów rozprawy doktorskiej,
 - promotora lub promotorów, a także promotora pomocniczego,
- d) powołania przewodniczącego komisji doktorskiej,
- e) powołania, spośród członków komisji doktorskiej, komisji egzaminacyjnej do spraw przeprowadzenia egzaminu doktorskiego, w składzie co najmniej czterech osób posiadających tytuł profesora w zakresie dziedziny nauki albo sztuki, do której należy ta dyscyplina naukowa, stopień doktora habilitowanego w zakresie tej dyscypliny naukowej lub osób, które nabyły uprawnienia równoważne uprawnieniom wynikającym z posiadania stopnia doktora habilitowanego i prowadzą działalność naukową lub dydaktyczną w zakresie tej dyscypliny naukowej, w tym przewodniczącego komisji do spraw przeprowadzenia postępowania w sprawie nadania stopnia doktora jako przewodniczącego komisji egzaminacyjnej oraz promotora,
12. Recenzentów wyznacza się spośród osób niebędących pracownikami IBS PAN oraz uczelni, instytutu PAN, instytutu badawczego albo instytutu międzynarodowego, których pracownikiem jest osoba ubiegająca się o stopień doktora.
13. Komisja doktorska, powołana zgodnie z ust. II.A. 11 c), podejmuje uchwały w sprawach:
- 1) przyjęcia rozprawy doktorskiej i dopuszczenia kandydata do jej publicznej obrony, dalej: **obrona**; warunkiem koniecznym dla przyjęcia rozprawy i dopuszczenia do obrony jest uzyskanie przynajmniej dwóch pozytywnych recenzji, zdanie egzaminu, o którym mowa w ust. II.A.11 e) oraz zdanie egzaminu, o którym mowa w ust. II.A. 10, jeśli znajduje on zastosowanie;
 - 2) przyjęcia obrony i tym samym rekomendacji dla Rady Naukowej IBS PAN nadania stopnia doktora kandydatowi.
14. Komisja doktorska podejmuje powyższe uchwały w głosowaniu tajnym, bezwzględną większością głosów, przy obecności większości członków komisji doktorskiej uprawnionych do głosowania. Do głosowania uprawnieni są wszyscy członkowie komisji doktorskiej poza promotorami.
15. Obrona rozprawy doktorskiej ma charakter publiczny i odbywa się przed komisją doktorską. W obronie musi uczestniczyć przynajmniej połowa członków komisji doktorskiej, w tym przynajmniej jeden recenzent. Możliwy jest udział zdalny członków komisji, za pośrednictwem mediów elektronicznych.
16. Na podstawie uchwał przyjętych przez komisję doktorską, Rada Naukowa w tajnym głosowaniu przyjmuje uchwałę w sprawie nadania doktorantowi stopnia doktora lub, jeśli komisja doktorska nie przyjęła rozprawy, w sprawie przyjęcia lub nieprzyjęcia rozprawy i dopuszczenia lub niedopuszczenia jej do obrony.

B. Zasady szczegółowe

1. Promotorzy doktorantów, będących słuchaczami szkoły doktorskiej prowadzonej lub współprowadzonej przez Instytut, przypisanymi do Instytutu, wyznaczani są i zmieniani zgodnie z regulaminem szkoły doktorskiej.

2. Promotorzy dla doktorantów zgłaszających się w trybie eksternistycznym wyznaczani są przez Radę Naukową IBS PAN na podstawie ich wniosków o wyznaczenie promotora lub promotorów. Wniosek taki kierowany jest do Przewodniczącego Rady Naukowej IBS PAN za pośrednictwem dyrektora Instytutu i zawiera:
 - 1) dane proponowanego promotora,
 - 2) życiorys naukowy wnioskodawcy oraz
 - 3) nie dłuższy niż 3 lata planowany termin złożenia wniosku o wszczęcie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora,
 - 4) określenie tematyki badań, w ramach których przygotowywana będzie rozprawa doktorska.

Do wniosku dołącza się:

- 1) zgodę proponowanych kandydatów na promotorów do objęcia tej funkcji, zawierającą także oświadczenia, że spełniają oni warunki określone w Art. 190 ust.6 Ustawy,
- 2) odpis dyplomu poświadczającego spełnienie przez kandydata warunku określonego w ust. II.A. 2.1)
- 3) wszelkie inne dokumenty, które uprawdopodobniają możliwość wszczęcia postępowania o nadanie stopnia doktora w deklarowanym okresie.

Przewodniczący Rady Naukowej IBS PAN kieruje ten wniosek do rozpatrzenia przez Komisję ds. Kadry Naukowej Rady Naukowej IBS PAN. Komisja, między innymi oceniając szanse na spełnienie przez wnioskodawcę warunków do wszczęcia postępowania w zadeklarowanym terminie oraz spełnianie przez kandydata na promotora ustawowych warunków, rekomenduje Radzie Naukowej wyznaczenie promotora lub promotorów.

W przypadku, gdy powołany przez Radę Naukową w trybie ust. II.B. 2. promotor z przyczyn obiektywnych nie będzie mógł pełnić tej funkcji lub gdy złoży rezygnację z pełnienia funkcji promotora, Rada Naukowa, w uzgodnieniu z doktorantem, powołuje nowego promotora.

3. Po wszczęciu postępowania, powołani recenzenci otrzymują rozprawę w wersji elektronicznej oraz, jeśli z tego nie zrezygnują, również w wersji papierowej.
4. Rozprawa doktorska jest składana w takiej liczbie egzemplarzy papierowych, by można było przekazać 2 egzemplarze do archiwum IBS PAN, a także po jednym egzemplarzu promotorom i recenzentom rozprawy, jeżeli wyrażą takie życzenie.
5. Recenzent ocenia, czy rozprawa spełnia warunki ustawowe do nadania stopnia doktora i wyraża całościową ocenę: 1) akceptując rozprawę (recenzja pozytywna), 2) odrzucając rozprawę (recenzja negatywna) lub 3) żądając poprawy rozprawy.
6. Jeżeli recenzent rozprawy zażąda jej poprawy i obydwie pozostałe recenzje nie są negatywne, to komisja doktorska może skierować rozprawę do poprawy. Wówczas doktorant przygotowuje poprawioną rozprawę, która zostaje rozesłana do ponownej recenzji do wszystkich recenzentów, którzy wyrażają swoją ostateczną ocenę rozprawy doktorskiej, określając swoją recenzję jako pozytywną lub negatywną.
7. W uzasadnionych przypadkach Rada Naukowa może wyrazić zgodę na przygotowanie recenzji w języku angielskim.
8. Osoba, która ubiega się o nadanie stopnia doktora wnosi opłatę za przeprowadzenie postępowania w tej sprawie (por. ust. II.B.10 – 12, poniżej).
9. Opłaty za przeprowadzenie postępowania pokrywają koszty jego przeprowadzenia, w tym, między innymi, wynagrodzenia promotorów i recenzentów obliczone zgodnie z Art. 184 Ustawy oraz koszty delegacji osób uczestniczących w postępowaniu, określonych zgodnie z przepisami ogólnopaństwowymi.

10. W przypadku nauczyciela akademickiego albo pracownika naukowego, koszty postępowania ponosi zatrudniająca go uczelnia, instytut PAN, instytut badawczy lub instytut międzynarodowy.
11. Od osób, które są słuchaczami szkoły doktorskiej prowadzonej/współprowadzonej przez IBS PAN lub są słuchaczami studiów doktoranckich IBS PAN, i ubiegają się o nadanie stopnia doktora nie pobiera się opłaty za przeprowadzenie postępowania (odpowiednio, art. 182 ust. 4 Ustawy i art. 179 ust. 9 Ustawy Wprowadzającej).
12. W przypadku postępowań prowadzonych w trybie eksternistycznym dyrektor IBS PAN zwalnia z opłat doktoranta, który w okresie od złożenia wniosku o wyznaczenie promotora do momentu nadania stopnia jest pracownikiem IBS PAN. Doktoranta niebędącego pracownikiem uczelni wyższej, instytutu PAN, instytutu naukowego albo instytutu międzynarodowego dyrektor IBS PAN może zwolnić, na umotywowany wniosek pisemny, z części lub całości opłat za przeprowadzenie postępowania doktorskiego, biorąc pod uwagę sytuację finansową Instytutu.
13. (uchylony)
14. W przypadku niezdania przez doktoranta jednego z obowiązujących go egzaminów, Rada Naukowa może wyrazić zgodę na jego poprawę, nie więcej niż raz.
15. Nie później niż 30 dni przed wyznaczonym dniem obrony rozprawy doktorskiej, IBS PAN udostępnia w BIP na swojej stronie podmiotowej rozprawę doktorską będącą pracą pisemną wraz z jej streszczeniem albo opis rozprawy doktorskiej niebędącej pracą pisemną oraz recenzje.
16. W przypadku rozprawy doktorskiej, której przedmiot jest objęty tajemnicą prawnie chronioną, udostępnia się tylko recenzje z wyłączeniem treści objętych tą tajemnicą.
17. Dokumenty, o których mowa w ust. 15 powyżej, niezwłocznie po ich udostępnieniu zamieszcza się w systemie, o którym mowa w art. 342 ust. 1 Ustawy.
18. Jeżeli rozprawa doktorska jest pracą pisemną, podmiot doktoryzujący sprawdza ją przed obroną z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego, o którym mowa w art. 351 ust. 1. Ustawy.
19. Nadając doktorantowi stopień doktora Rada Naukowa może nadać mu wyróżnienie, przy czym spełnione muszą być następujące warunki:
 - co najmniej jeden z recenzentów rozprawy doktorskiej powinien wystąpić z wnioskiem o nadanie wyróżnienia wraz z uzasadnieniem; takie wystąpienie może mieć miejsce najpóźniej w trakcie posiedzenia komisji doktorskiej, w trakcie którego przyjmowana jest obrona rozprawy doktorskiej;
 - komisja doktorska podejmuje uchwałę o wystąpieniu do Rady Naukowej IBS PAN z wnioskiem o wyróżnienie głosami co najmniej 2/3 uprawnionych członków komisji w głosowaniu tajnym.